

STORTINGET

Representantforslag 267 S

(2021–2022)

fra stortingsrepresentant Seher Aydar

Dokument 8:267 S (2021–2022)

Representantforslag fra stortingsrepresentant Seher Aydar om å sikre ungdom helserettigheter gjennom å utvide egenandelsfritaket

Til Stortinget

Bakgrunn

Et viktig ledd i å sikre barns rett til den beste tilgjengelige behandlingen, slik det er nedfelt i FNs barnekonvensjon, er at barn er fritatt for egenandeler på en rekke områder innen helse.

For barn er tannbehandling gratis til og med det året de fyller 18 år. I tillegg er psykoterapeutisk behandling gratis for pasienter under 18 år. Barn under 16 år er fritatt for å betale egenandeler hos lege, psykolog, poliklinikk (sykehus), røntgeninstitutt og fysioterapeut samt for enkelte medisiner og medisinsk utstyr på blå resept. Men etter at de er fylt 16 år, må de betale egenandeler som voksne på disse tjenestene.

Forslagsstiller viser til at også barnetrygden tidligere var begrenset til 16 år, men ble utvidet til 18 år i 2000. Da barnetrygden ble innført i 1946, var det ikke uvanlig at folk forsørget seg selv fra 16 års alder, men da barnetrygden ble utvidet til 18 år i 2000, var argumentet at «svært få forsørger seg selv før de fyller 18 år». Forslagsstiller mener at fritak for egenandeler i helsetjenesten burde følge det samme prinsippet.

I dag er pasienter helserettslig myndige når de er 16 år. At 16- og 17-åringer skal betale hos lege, er i konflikt med dette. Motivet for å gjøre 16-åringene helserettslig myndige er at unge mennesker skal kunne oppsøke helsetjenesten uten å involvere sine foreldre eller andre foresatte. De skal også være fri til å ta imot helsehjelp som strider mot foreldrenes prinsipper eller overbevisning.

Denne autonomien svekkes ved at de må betale egenandelene, da de aller fleste 16–18-åringer i Norge er økonomisk avhengig av foresatte. For å kunne ivareta autonomien de er gitt, kan de ikke være avhengig av å be sine foresatte om penger til å oppsøke helsetjenesten eller ta imot behandling.

Legeforeningen og pasient- og brukerombudene har i flere år bedt om at fritaket utvides, da de er bekymret for at ungdom lar være å oppsøke helsehjelp på grunn av den økonomiske barrieren. De har vært spesielt opptatt av at ungdom fra økonomisk vanskeligstilte familier rammes. Forslagsstiller deler denne bekymringen.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g:

Stortinget ber regjeringen sørge for at barns unntak fra egenandeler i helsetjenesten utvides til å omfatte aldersgruppen 16 til 18 år.

14. juni 2022

Seher Aydar

